

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 649

van **JOHAN DANEN**

datum: 17 juni 2022

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Buitengewoon onderwijs - Capaciteitsmonitor en inschrijvingsdecreet

In december 2021 werden de resultaten van de derde capaciteitsmonitor gepubliceerd door de KU Leuven en de VUB. De capaciteitsmonitor geeft een overzicht van de te verwachten tekorten in het schooljaar 2027-2028. Voor het eerst werd in deze editie van de monitor ook een aanbodbevraging van het buitengewoon basis- en secundair onderwijs uitgevoerd.

De capaciteitsmonitor is een nuttig instrument: het laat toe om voorspelde tekorten vroeg in te schatten en capaciteit waar nodig tijdig uit te breiden. Toch zijn er, vooral wat betreft buitengewoon onderwijs, nog een aantal onduidelijkheden.

In de huidige versie van de capaciteitsmonitor worden resultaten per onderwijscluster gepresenteerd. Dat is zinvol, maar het volstaat niet voor buitengewoon onderwijs, omdat leerlingen in het buitengewoon onderwijs zich vaak inschrijven in een school in een andere zone dan waar ze wonen. Dat zorgt voor druk in naburige zones, die zich nu ook al laat voelen bij inschrijvingen.

Daarbij hebben ik enkele vragen in verband met buitengewoon onderwijs.

1. Levert de capaciteitsmonitor ook gegevens over voorspelde tekorten op het niveau van Vlaanderen? Kan de minister een overzicht delen, per onderwijsniveau, per type, en (voor het secundair onderwijs) per onderwijsvorm?
2. De Vlaamse Regering maakt middelen vrij om voorspelde capaciteitstekorten in het buitengewoon onderwijs op te vangen. Hiervoor kunnen onderwijsverstrekkingen projecten indienen bij een taskforce, die de middelen verdeelt over de projecten.
  - a) Hoeveel middelen zijn op dit moment beschikbaar?
  - b) Hoe worden de middelen verdeeld over de verschillende onderwijsnetten?
  - c) Op basis waarvan zal de taskforce beslissen welke projecten al dan niet budget zullen krijgen?
2. De capaciteitsdruk in een bepaalde onderwijszone vloeit soms voort uit een capaciteitstekort in omliggende onderwijszones.
  - a) Welke garantie is er dat er in onderwijszones met grote tekorten ook daadwerkelijk projecten ingediend en ondersteund zullen worden? Zal

**Vlaams
Parlement**

Vlaanderen hierin een regierol opnemen opdat schoolbesturen projecten indienen waar de nood zich laat voelen?

- b) Hoe kunnen onderwijszones met elkaar in contact treden om projecten die wel of niet worden ingediend op elkaar af te stemmen, en zo nodig daarop te anticiperen?
3. De resultaten van de capaciteitsmonitor zeggen bovendien niets over tekorten binnen één gemeente.
- a) Hoe kunnen lokale besturen de gegevens correct inschatten?
  - b) In welk overleg is er voorzien tussen besturen om tekorten binnen een onderwijszone gezamenlijk aan te pakken?
4. Komt er dit jaar opnieuw een extra teldag voor buitengewoon onderwijs in oktober, zoals dat in 2021 het geval was?
5. De minister voorziet bovendien in een nieuw inschrijvingsdecreet voor het buitengewoon onderwijs.
- a) Welke timing stelt de minister voorop voor het uitwerken en implementeren van dit decreet?
  - b) Overweegt de minister hier een centraal aanmeldingssysteem voor de volledige Vlaamse regio, zodat efficiënt en centraal ingeschreven kan worden?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 649 van 17 juni 2022

van **JOHAN DANEN**

De resultaten van de capaciteitsmonitor zijn in detail beschikbaar op de website voor onderwijsonderzoeken van het departement Onderwijs en Vorming (<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsonderzoek/project/1501>).

1. Op 24 juni 2022 werd aan de Vlaamse Regering meegedeeld (bijlagen 1 en 2) aan welke projectvoorstellen, met consensus in de centrale taskforce capaciteit, capaciteitsmiddelen worden toegewezen in de eerste selectieronde:
  - De voorstellen met betrekking tot het buitengewoon onderwijs, ten belope van 35 miljoen euro, zijn prioritair meegenomen in de eerste selectieronde, om zo snel mogelijk resultaten te kunnen boeken, waarbij rekening is gehouden met de score van de projectvoorstellen volgens de scorematrix;
  - Daarnaast zijn, ten belope van 7,5 miljoen euro, capaciteitsmiddelen toegewezen aan projectvoorstellen gewoon onderwijs waarvan de snelheid van realisatie gebaat is met een toewijzing van capaciteitsmiddelen op begrotingsjaar 2022.
2. Gezien de spreiding van de scholen buitengewoon onderwijs is er in de capaciteitsmonitor voor gekozen om de te verwachten tekorten in kaart te brengen op niveau onderwijszone en heeft het geen meerwaarde om de te verwachten tekorten daarnaast in kaart te brengen op niveau gemeente.

Gezien de spreiding van de scholen buitengewoon onderwijs is in eerste instantie gevraagd aan de vertegenwoordigers van de centrale diensten van de onderwijsnetten in de centrale taskforce capaciteit om de scholen buitengewoon onderwijs op de hoogte te brengen van de mogelijkheid om gebruik te maken van capaciteitsmiddelen en daartoe een projectvoorstel in te dienen via hen op de centrale taskforce capaciteit of via een bovengemeentelijke taskforce capaciteit.

Voor het opvangen van noden in het buitengewoon onderwijs wordt in het afsprakenkader voorgesteld aan zowel de onderwijsverstreckers als de bovengemeentelijke coördinatoren om – desgewenst op eigen initiatief – in overleg te gaan over de grenzen van onderwijszones heen, zodat scholen buitengewoon onderwijs in onderwijszones waar een hoge inkomende pendel toekomt en scholen buitengewoon onderwijs in onderwijszones waar een hoge uitgaande pendel vertrekt, samen oplossingen kunnen zoeken voor onevenwichtige pendelstromen over onderwijszones heen.

Het departement Onderwijs en Vorming bezorgde in de loop van het selectietraject op vraag van de vertegenwoordigers van de centrale diensten van de onderwijsnetten in de centrale taskforce capaciteit of van de bovengemeentelijke coördinatoren een scorematrix op maat zodat bij de selectie van projecten buitengewoon onderwijs steeds rekening kan gehouden worden met zowel de te verwachten tekorten voor elke onderwijszone als de bestaande pendelbewegingen tussen onderwijszones.

De onderwijsverstreckers kunnen steeds de ontvangen scorematrix aan hun eigen ervaringen en inzichten aftoetsen en desgewenst gemotiveerde voorstellen tot

bijsturing van specifieke scores volgens de scorematrix bezorgen aan het departement Onderwijs en Vorming via capaciteit.scholen@vlaanderen.be.

3. Er komt in het schooljaar 2022-2023 geen extra teldag op 1 oktober. De maatregel van de extra teldag was geen gerichte maatregel voor die scholen die te maken hebben met aantoonbare capaciteitsproblemen. Alle scholen met een stijging van het leerlingenaantal vielen onder de toepassing van die hertelling ook als er zich geen nijpend capaciteitsproblematiek stelde. Bovendien was het een hertelling in plus, niet in min hoewel er ook scholen voor buitengewoon onderwijs zijn die in het nieuwe schooljaar minder leerlingen tellen dan op de eerste schooldag van februari van het voorafgaande schooljaar.

Voor het schooljaar 2022-2023 wordt in plaats van de hertelling, die alleen van toepassing was in het buitengewoon basisonderwijs, voorzien in een subsidie. Die subsidie zal, mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden, aangevraagd kunnen worden door scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs, die een substantieel aantal extra plaatsen voor leerlingen met een verslag voorzien. De subsidie richt zich op type 2 en 3 (opleidingsvorm 1, type 2, type 3 en opleidingsvorm 2, type 2 en type 3) waar de grootste nood is. Onder bepaalde voorwaarden komt ook type 9 (opleidingsvorm 1, type 9 en opleidingsvorm 2, type 9) in aanmerking. Er wordt een budget van 5 miljoen euro voorzien op de onderwijsbegroting 2022.

4. Om het uitgangspunt van het inschrijvingsbeleid voor het buitengewoon onderwijs te kunnen realiseren zoals bepaald in het decreet van 17 mei 2019, namelijk "elk kind een plaats als gedeelde verantwoordelijkheid in het buitengewoon onderwijs", wordt nu eerst volop ingezet op bijkomende capaciteit in bepaalde regio's. Met de capaciteitsmonitor werd dit duidelijk.

Om het buitengewoon onderwijs midden in deze capaciteitsproblematiek niet te confronteren met nieuwe inschrijvingsregels wordt het huidige kader, dat zij al kennen sinds 2012, verder gecontinueerd voor de komende schooljaren in afwachting van een nieuw kader op hun maat voor de inschrijvingen vanaf het schooljaar 2025-2026. Dit is ook op vraag van de onderwijsverstrekkers.

Ondertussen wordt er volop ingezet op het verhogen van de capaciteit. Een centraal aanmeldingssysteem voor buitengewoon onderwijs is nu dan ook niet aan de orde. Aanmelden kan het capaciteitsprobleem niet oplossen.

BIJLAGEN

1. [Mededeling aan de Vlaamse Regering van 24 juni 2022 betreffende een versnelde capaciteitsuitbreiding buitengewoon onderwijs \(VR 2022 2406 MED.0228/1QUATER\)](#);
2. [Overzicht van de capaciteitsprojecten waaraan capaciteitsmiddelen worden toegewezen in de eerste selectieronde \(VR 2022 2406 MED. Versnelde capaciteitsuitbreiding buitengewoon onderwijs - 2 bijlage\)](#).